

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 20 для учнів щодо безпечної експлуатації побутових приладів та мережі

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція розроблена для учнів школи щодо попередження травмувань під час користування електроприборами та мережею.
- 1.2. Інструкція встановлює правила безпечного користування учнями школи електроприладів та мережі.
- 1.3. Вимоги даної інструкції є обов'язковими для виконання при користуванні електроприборами та мережею.
- 1.4. Електроприлади – це технічні пристрої які приводяться в дію за допомогою електрики.
Електрика - це потік дуже маленьких заряджених частинок – електронів. Кожен електрон несе невеликий заряд енергії. А коли електронів збирається багато, заряд робиться більшим і виникає електрична напруга.
Електричний струм — упорядкований напрямлений рух електрично заряджених частинок у просторі.
- 1.5. Підступна особливість електричної енергії полягає в тому, що вона не видима, не має запаху та кольору. Електричний струм вражає раптово, коли людина потрапляє в коло проходження струму, тобто коли людина з однієї сторони доторкається неізольованого проводу, металевого корпусу електроприладу з несправною ізоляцією або металевого предмета, який знаходиться під напругою, а з іншого боку – землі, заземлених предметів, труб тощо. Враження електричним струмом може настати і через інші провідники, при наближенні на недопустимо близьку, небезпечну відстань до проводу (шини РП) діючої електроустановки, повітряної лінії (ПЛ).
Небезпека ураження в таких випадках значно зростає в сиру погоду.
- 1.6. Джерелами небезпеки при експлуатації електроприладів та мережі є несправні електроприлади, ізоляція електропроводок і вимикачів.
- 1.7. Вражаючим фактором при неправильному поводженні з електрикою є електрична напруга.
- 1.8. Наслідками ураження електрострумом є: сильні, а часом і несумісні з життям опіки та травми.
- 1.9. Наслідком використання несправних електроприладів чи використання їх не за призначенням – пожежа.
- 1.10. Ступінь небезпеки враження електричним струмом в багатьох випадках залежить від характеру приміщень, де знаходиться людина. До приміщень з

підвищенню небезпекою і особливо небезпечні по відношенню враження електричним струмом відносяться балкони, ванні кімнати, кухні, підвали, жилі приміщення із земляною підлогою, бані, металеві гаражі, парники, приміщення для худоби.

- 1.11. Діти можуть користуватися електроприборами тільки у присутності дорослих.

2. Вимоги безпеки при користуванні електроприладами

- 2.1. Перш ніж увімкнути побутовий прилад у розетку, необхідно оглянути, чи не пошкоджена вилка та перевірити неушкодженість ізоляції електричного проводу.
- 2.2. Для того, щоб вимкнути побутовий прилад зі штепсельної розетки, потрібно триматись за вилку, а не за шнур.
- 2.3. Для підключення приладів з електромережею використовуйте штепсельні вилки. Не допускається підключення оголеними кінцями проводів.
- 2.4. Забороняється залишати включеними прилади без догляду.
- 2.5. Нагрівальний прилад встановлювати тільки на негорючій підставці достатньої товщини.
- 2.6. Електронагрівальні прилади неможна ставити під розеткою, бо через тепло контакти розетки можуть перегрітися, як наслідок – коротке замикання або пожежа.
- 2.7. Забороняється вмикати в одну розетку одночасно декілька приладів.
- 2.8. Не можна стукати, трусити, колупати прилад, що раптово припинив роботу, торкатися оголених місць під напругою, тим більше не вимкнувши його.
- 2.9. Неможна використовувати електричні прилади не за призначенням або користуватися ними, не ознайомившись з інструкцією.
- 2.10. Якщо в працюючу електротехніку потрапив зайвий предмет, необхідно в першу чергу вимкнути прилад, потім дістати зайвий предмет.
- 2.11. Електрообігрівачі, лампи тощо неможна накривати: це шкодить циркуляції повітря, охолодженню та сприяє перенагріванню.

3. Вимоги безпеки при використанні електроенергії в побуті

- 3.1. Не ремонтуйте і не переставляйте електроприлади без відключення їх від електромережі.
- 3.2. Не проводьте заміну перегорілих або пошкоджених електричних лампочок, які ввімкнуті в освітлювальну мережу.
- 3.3. Для очищення освітлювальної апаратури, ламп, переносних світильників від пилу і бруду необхідно вимкнути їх від мережі.
- 3.4. Не вставляйте у штепсельну розетку цвяхи, шпильки та інші предмети.
- 3.5. Не вбивайте цвяхи в стіни у місцях можливого знаходження електропроводки.
- 3.6. Не піднімайтеся по опорах ліній електропередач до електропроводів та на дахи споруд, над якими проходять електричні проводи.
- 3.7. Не проводьте ігри поблизу ліній електропередач.

- 3.8. Не наближайтесь до обірваного дроту лінії електропередач ближче 8-10 метрів. Обірваний дріт може знаходитися і на мокрому від дощу дереві. Тому небезпечно підходити до такого дерева.
- 3.9. У разі виявленого обірваного проводу лінії електропередач, ні в якому разі не наближатись до нього і негайно повідомте про це дорослих.
- 3.10. Не кидайте нічого на дроти, не запускайте паперового змія поблизу повітряних ліній електропередавання.
- 3.11. Не намагайтесь проникнути в трансформаторні будки, відкривати дверці електричних пристроїв.
- 3.12. Не намагайтесь знімати дроти. Це небезпечно і кримінально карається.

4. Вимоги безпеки під час блискавки

- 4.1. Якщо гроза застала вас у лісі, не слід ховатися під високі дерева. Особливо небезпечні окремо стоячі дуби, тополі, сосни.
- 4.2. Якщо гроза застала вас на відкритому місці, краще всього зупинитися в низині, присісти на ногах в суху канаву, яму. Тіло повинно мати по можливості найменшу площу торкання із землею.
- 4.3. Уникайте глинистих ґрунтів, бо глина має властивість великої електропровідності.
- 4.4. Не можна бігти, а якщо ви сидите в машині – треба зупинись.
- 4.5. Небезпечно знаходитися поряд з металевими предметами, користуватися електроприладами, мобільними телефонами.
- 4.6. Не треба купатися під час грози, краще всього знаходитись на сухій поверхні.
- 4.7. Якщо у ваш будинок влетіла блискавка, майте на увазі, що траєкторія її польоту практично непередбачена. Кулі веде себе неспокійно, однак не треба робити різких рухів, і тим паче, тікати. Цим ви викличете потік повітря, по якому згусток енергії полетить ціленаправлено за вами.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. Якщо людина потрапила під напругу не доторкайтесь до неї руками.
Пам'ятайте! Тіло ураженого являється провідником струму, і якщо доторкнутися до нього, можна отримати електротравму.
- 5.2. Швидко вимкніть електроустановку (вимикачем, рубильником), відтягніть потерпілого за сухий одяг, що відстає від тіла.
- 5.3. Якщо людина потрапила під напругу, в результаті дотику до обірваного дроту, потрібно відвести провід від ураженого за допомогою гумових чи дерев'яних сухих предметів.
- 5.4. Терміново викличте лікаря та покличете дорослого.
- 5.5. Пошкодження, що виникають від дій електричного струму, називаються електротравмою. При електротравмі можуть бути: слабкість, почервоніння, втрата чутливості, запаморочення, втрата свідомості.
- 5.6. При втраті свідомості потерпілого необхідно покласти на спину, щоб голова була нижче рівня ніг (на 15-20 см) для поліпшення кровообігу мозку. Потім звільнити шию і груди від одягу, забезпечити приток свіжого повітря,

поплескати по щоках, полити обличчя, груди холодною водою, дати понюхати нашатирний спирт. Коли потерпілий опритомніє, дати йому гарячий чай або каву, 20-30 краплин настоянки валеріани.

- 5.7. Наслідками електротравми можуть стати опіки, прикрийте їх чистою тканиною без ворсу та викличте швидку медичну допомогу за телефоном “103”;

Пам’ятайте! Не чіпайте нічого, що пристало до місця опіку! Не змащуйте опіки ніякими кремами, лосьйонами, оліями або маслами! Не проколуйте пухирі!

- 5.8. Електротравма може виникнути при потраплянні під «крокову напругу», яка виникає при обриві і падінні на землю проводів ПЛ.

- 5.9. Якщо виникла пожежа - рахунок часу йде на секунди, не панікуйте та не приймайте поспішних, необдуманих рішень.

- 5.10. Якщо електроприлади загорілися, ні в якому випадку не можна гасити їх водою.

Пам’ятайте! Вода дуже добре проводить електричний струм, і якщо ви будете заливати електроприлади, що горять, то вас вдарить електричним струмом.

- 5.11. Вимкніть предмет, що загорівся, і лише тоді його можна накрити вологою тканиною.

- 5.12. Ураження блискавкою лікарі прирівнюють до дії на організм електричного струму високої напруги. Така травма руйнує нервову систему, розладнує дихання, серцеву діяльність. На шкірі потерпілих лишаються характерні сліди, так звані „знаки блискавки” – червонясті смуги, опіки. 88-96% уражених блискавкою спершу втрачають свідомість.

Але відновити дихання й серцеву діяльність у них легше, ніж у тих, хто отримав ”звичайну” електротравму. Слід лише негайно розпочинати оживлення ушкодженого блискавкою: зробити непрямий масаж серця в поєднанні з диханням „ротом до рота” чи „ ротом до носа ”, поки не почне працювати серце й не відновиться дихання. Потім потерпілого, не зволікаючи. Відправляють до лікарні або ж викликають на місце події швидку допомогу.

Пам’ятайте! Потерпілого потрібно обов’язково відправити до лікарні. Ускладнення можуть виникнути навіть через декілька годин.